

**COVID-19 SALGINI SÜRECİNDE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLERİNİN ÖZ BECERİ DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ
PARAMETRELERE GÖRE ARAŞTIRILMASI
(KAHRAMANMARAŞ İLİ ÖRNEĞİ)**

**EXAMINATION OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS
TEACHERS' SELF SKILLS ACCORDING TO VARIOUS
PARAMETERS DURING THE COVID-19 EPIDEMIC
(KAHRAMANMARAŞ PROVINCE)**

Gönderilen Tarih: 15/09/2022
Kabul Edilen Tarih: 09/11/2022

Ökkeş ÇAM

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,
Kahramanmaraş, Türkiye
Orcid: 0000-0002-2536-8448

Hüseyin EROĞLU

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi,
Kahramanmaraş, Türkiye
Orcid: 0000-0002-6124-8187

* Sorumlu Yazar: Ökkeş ÇAM, Adalet Bakanlığı, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü, Siverek Açık Ceza İnfaz Kurumu, E-mail: okkscam80@gmail.com

† Bu çalışma Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalında yüksek lisans tezi olarak sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Covid-19 Salgını Sürecinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Öz Beceri Düzeylerinin Çeşitli Parametrelere Göre Araştırılması (Kahramanmaraş İli Örneği)

ÖZ

Covid-19 salgını dünyayı etkisi altına almış bir durum olarak, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin bu süreçte Covid-19'dan etkilenme durumu, ders anlatım tekniklerinde uygulamış oldukları metotlar ve izledikleri yol haritasıyla birlikte, öz-beceri düzeylerinin farklı parametreler ile incelenmesi hedeflenmiştir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz beceri düzeylerini belirlemek ve araştırmamız sonucunda ortaya konulan veriler ışığında gelişimlerine katkı sunmak amaçlanmıştır. Araştırma evrenine Kahramanmaraş bölgesinde bulunan okullarda beden eğitimi ve spor öğretmenliği görevi yapan kişilerden oluşmuştur. Gönüllük esasına dayalı olarak google form üzerinden online yapılan ölçek rastgele yöntemle örneklem grubunun çalışmamıza 229 kişi katılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek için kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Katılımcıların öz beceri düzeylerini belirlemek için Tschannen-Moran ve Hoy, (2001) tarafından geliştirilen (Teacher's Sense of Efficacy Scale-TSES) ve Çapa ve ark. (2005) Türkçeye uyarlanan 24 maddelik "Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Cronbach Alpha yöntemi ile belirlenen çalışmanın güvenirilik katsayısı 0.98 olarak hesaplanmıştır. Yapılan Normallik testi sonucunda çalışmanın verileri parametrik test uygulayacak kadar normal dağılım göstermediğinden Kolmogorow-Smirnov testi, ikili karşılaştırmalarda Mann-Whitney U, üç ve üzeri grup karşılaştırmalarında Kruskal-Wallis H testlerinden yararlanılmıştır. İstatistikî analizlerde anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak belirlenmiştir. Sonuç olarak beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz beceri düzeylerinin ortalama değerinde olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz beceri düzeyinin, meslekteki görev yılı, kişinin öz güveni, virüsle temas etme durumu, virüsün bulaşma durumu ve öğrencilerle iletişime geçme durumu değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, beden eğitimi ve spor öğretmeni, öz-beceri

Examination of Physical Education and Sports Teachers' Self Skills According to Various Parameters During The Covid-19 Epidemic (Kahramanmaraş Province)

ABSTRACT

Tools related to Covid-19 were used, the situation from covid-19 in this process as physical education and sports, the methods applied in lecture techniques and the roadmap they followed, they were trained with visuals related to skills. It is aimed to contribute to the goals of educating physical education and sports teachers to come with our students. Researchees are from the position of physical and sports teacher in Kahramanmaraş region. The scaling made online via google form on a voluntary basis participated in our sample group of 229. Personal information formula was used for the demographic content of the participants. For the subjective contributions of the participants, Tschanne-Moran and Hoy (2001) (Teacher's Sense of Efficacy Scale-TSES) and Çapa et al. (2005) The 24-item "Teacher Self-Efficacy Scale" adapted into Turkish was used. Reliability applied with the Cronbach Alpha method. It was calculated as 0.98. The Kruskal-Wallis H test was used in group comparisons from the notation-Smirnov test, Mann-Whitney U, three and three comparisons, without applying the parametric test applied normally enough to apply the parametric test. In statistical analyzes, the levels are indicated as $p<0.05$. As a result, it has been determined that the body and sports goods are above the average value of the beds. At the same time, in the field of physical education and sports, you are in a close environment according to your self-skill, year in the profession, personal essence and close affinities.

Key Words : Covid-19, physical education teacher, self-skill

GİRİŞ

İnsanlık tarihi birçok salgınla ile karşı karşıya gelmiştir. Bu salgınlarda büyük kayıplar verilmiştir. İlk olarak Aralık 2019 tarihinde ortaya çıkan ve az bir zamanda Dünya'yı etkisine alan covid-19 halkların sağlığı üzerinde tedirginlik ve tehdit yaratmaya başlamış ve hızlı bir şekilde insanlığı etkisi altına almıştır. Covid-19 salgını farklı birçok alanı etkilemekle birlikte eğitim ve öğretim hizmetlerini de olumsuz yönden etkilemiştir¹.

Covid-19 salgınının yayılımını en aza indirmek için, insanların virüse yakalanmalarını önlemek amacıyla ile dünyanın birçok bölgesinde yetkililer halklara evde kalmaları ve dış ortam aktivitelerini kısıtlamaları çağrısında bulunmuştur². Covid-19 salgını sağlık, ekonomik, sosyal alanlara ilaveten eğitim öğretim faaliyetlerini de fazlaca etkilemiştir³. Tüm dünyada öğrencilerin %91'i eğitimin geçici süre durdurulmasından dolayı eğitim alanın birçok yerinde aksamalar olduğu dile getirmiştir. Covid-19 salgını nedeniyle bütün ülkeler uzaktan eğitim uygulamaların tek çıkar yolu olduğu görmektedirler. Ülkeler, sağlık alanında önlemler almakla birlikte, eğitim alanında sürekliliği ve öğrencilerin salgından az etkilenmesi için tüm olanaklarını ortaya koyarak online eğitim uygulamasına geçmiştir⁴. Çevrimiçi eğitim, hayatlarını değişik coğrafyada yaşayan öğretmen ve öğrenci açısından etkili bağlantıya geçme olanakları yaratmakla birlikte öğretmen ve öğrenciye pek çok faktörlerden özgür biçimde kişisel ve ortaklaşa iş yapma alanı yaratmaktadır⁵. Ayrıca kayıt altındaki ders videoları sonradan da izlemeye imkân sağlamakla birlikte öğrenciler istediği zaman diliminde doküman, video gibi birçok materyale kişisel olarak erişebilmektedir⁶. Fakat uzaktan eğitimin ortaya koyduğu faydalarının yanı sıra yüz yüze eğitimin yerini alamayacağı ve geniş anlamda eğitimin birden online eğitim uygulamaya alınmasının dezavantajlarının bulunduğu aşikardır⁷. Bilim insanları çevrimiçi eğitim sisteminde öğrenmenin farklı özelliklere hitap etmesi sebebiyle öğrenciler ve öğretmenler tarafından değişik bölümlerde öz beceriler gerektirdiğini dile getirmektedir⁸. Covid-19 salgını eğitim ortamlarında ortaya çıkan olumsuz durumlar öğretmenleri tesir etme seviyesi ile bağlantılı olan derinlemesine bir sürecin etkisi altına almakta ve öğretmenlerde güven duygusu, güdüleme seviyesi, kendine olan güven ve öz becerilerde negatif bir etkiye neden olur⁹. His ve fikirlerinin iletilmesinde kıymetli haberleşme vasıtası olarak dil, bilgilerin yayılması ve iletişimin sağlanması amacıyla birçok alanda değişik uyaran ve tepkilere yol açmaktadır. Dilin düzgün, verimli, hedefe yönelik kullanılması için toplumsal alanın niteliklerine uygun olarak çeşitli veriler ve metotlar yer alması gerekir¹⁰.

Uzaktan eğitim sistemin niteliği bakımından dersleri anlatacak öğretmenlerin özelliği ve uzaktan eğitim sistemin öğretme alanına ilişkin öğretmenin bilgisi, becerisi ve tecrübesi önem arz etmektedir¹⁰⁻¹⁴. Fakat öğretmenlerin belirli bir kısmı online eğitim alanında öğretim teknikleri bakımından kendini yeterince hazır görmemektedir¹⁵. Online öğretme alanlarının görevi bakımından eğitimcilerin görevlerinde başarılı olmaya yönelik algılama biçimleri söz konusudur¹⁶. İnanç biçimlerinin öğretmelerin uzaktan eğitim sistemi aracılığıyla eğitim metotlarını kullanma şekillerini etkilemesi mümkündür. Alan yazında inançları ve eğitimin teknolojik materyallerle sürdürülmesi bakış açısı arasındaki bağlantıyı ortaya süren birden çok inceleme yer almaktadır¹⁷⁻²¹. Can, (2020)²² göre öğretmenlerin online eğitim uygulamasını kullanma biçimlerini ortaya koyacak faktörlerden birisi de online eğitime yönelik düşünceleri ve beklentileridir. Woodcock ve ark. (2015)²¹ yaptıkları incelemelerde elde edilen bulgular, öğretmen adaylarının online öğretme faktörlerini etkileyen en önemli araçlardan birisinin online öğrenme ve öğretme alanlarına yönelik öz beceri algıları olduğunu ortaya koymuştur. Hung, (2016)²³ öz beceri, öğretmenlerin online eğitime hazır olma

vaziyetlerini belirleyen önemli bir etken olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin online eğitim ortamına uyum sağlama öz beceri algısı ve online eğitimle yaşamış olduğu durum ve olgular öğretmenin gelişimi açısından önemli bir bileşendir²³.

Kısıtlamalar pek çok alanda olduğu gibi beden eğitimi ve spor öğretmenlerini yoğun biçimde etkilemiş, çok sayıda öğretmen uzaktan eğitim sürecine girmiştir. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri Covid-19 salgını sürecinin kısıtlayıcı etkilerine yüksek düzeyde maruz kalan gruptan biri olmuştur². Buradan hareketle bu çalışmanın amacı Covid-19 salgını sürecinde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz beceri düzeylerinin çeşitli parametrelere göre araştırılmasıdır.

MATERYAL VE METOT

Bu araştırma, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'nun 18.01.2021 tarih 2020-12 nolu oturumunda alınan 01 karar nolu Etik Kurul onayı ile 2020-2021 eğitim öğretim döneminde Kahramanmaraş ilinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerine online iletişim kurularak gerçekleştirildi. Çalışmaya katılmak isteyen gönüllü bireyler araştırmaya dahil edildi. Araştırma evreni Kahramanmaraş bölgesinde bulunan devlet ve özel okullarda beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır. Örneklem grubunun ise çalışmamıza gönüllülük esasına dayalı olarak rastgele yöntemle katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden 157'si erkek, 72'si kadın olmak üzere toplam 229 kişiden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Anket online ortamda "Google Form" anket uygulaması yöntemiyle [https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdeJ8MMjQ7qnDFI2HwxMokh2K9IW4iJ_G-wE82dwYv7y-RLgA/viewform] link adresi üzerinden araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyenlere uygulanmıştır.

Araştırmaya katılımcıların demografik bilgilerini belirtmek için araştırmacı tarafından hazırlanan 15 maddeden oluşan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Katılımcıların öz beceri düzeylerini değerlendirmek için Tschannen-Moran ve Hoy, (2001)²⁴ tarafından geliştirilen (Teacher's Sense of Efficacy Scale-TSES) ve Çapa ve ark. (2005)²⁵ tarafından Türkçeye uyarlanan "Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeği" uygulanmıştır. 39 maddeden 15'i kişisel bilgilere, 24'ü ise öz beceri düzeylerine yöneliktir. Bu çalışmada 24 maddelik öğretmen öz yeterlilik ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçeği kullanmadan önce yazarlardan yazılı izin alınmıştır. Öğretmen öz yeterliliğine yönelik 24 maddenin güvenirlik katsayısı 0,98'dir. Öğretmenin öz becerisinin toplam puanı değerlendirilirken, her maddeye verilen cevapların aritmetik ortalamasına bakılmıştır. Ortalama 9'a ne kadar yakınsa, öğretmen becerisinin de o kadar yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Alt boyutların değerlendirilmesinde de, her bir alt boyutu içeren soruların ortalamalarının 9'a yakınlığına bakılır. Buna göre, öğretmenlerin öz beceriyle ilgili maddelerin ortalama puanları değerlendirilirken, her madde "Yetersiz" (1.00-2.59) "Çok az yeterli" (2.60-4.19) "Biraz yeterli" (4.20-5.79), " Oldukça yeterli" (5.80-7.39), "Çok yeterli" (7.40-9.00) şeklinde puanlandırılmıştır. Her soru için ayrı puan ortalaması olduğu gibi, anketin toplam puan ortalaması da alınmaktadır. Alınan puanların artması öz beceri düzeylerinin arttığı anlamına gelmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz beceri düzeyleri, tüm katılımcıların aldığı puanın ortalaması altında

veya üstünde olarak değerlendirilmiştir. Öğretmen öz yeterlilik anketi katılımcıların kendilerine tarafından online olarak doldurulmuştur.

İstatiksel Analiz

Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik analizleri ile araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik bilgilerle bağlantılı olarak anlamlı farklılaşmalar olup olmadığını analiz etmek için SPSS 22,0 paket programı kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha yöntemi ile hesaplanan çalışmanın güvenilirlik katsayısı 0.98 olarak hesaplanmıştır. Çalışmanın güvenilirlik katsayısının ortalamasına göre yüksek olduğunu gösterir.

Tablo 1. Maddelerin Ortalaması

Valid	229
Missing	0
Mean	6,1456

Yapılan Normallik testi sonucunda çalışmanın verileri parametrik test uygulayacak kadar normal dağılım göstermediğinden Kolmogorow-Smirnov testi, ikili karşılaştırmalarda Mann-Whitney U, üç ve üzeri grup karşılaştırmalarında Kruskal-Wallis H testlerinden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 2. Araştırma Grubunun Görevde Olduğunuz Süre (Yıl) Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

Görevde olduğunuz süre(Yıl)	N	Sıra ortalaması	X ²	p	Fark	
Sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik	a)1-5 yıl	109	105,61	27,401	0,000*	c>a, d>a e>a, c>b d>b, e>b
	b)6-10 yıl	92	108,47			
	c)11-15 yıl	9	193,44			
	d)16-20yıl	16	155,25			
	e)20 yıl ve üzeri	3	206,67			
Öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik	a)1-5 yıl	109	109,13	21,978	0,000*	c>a e>a c>b e>b
	b)6-10 yıl	92	106,79			
	c)11-15 yıl	9	192,06			
	d)16-20yıl	16	143,63			
	e)20 yıl ve üzeri	3	196,17			
Öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik	a)1-5 yıl	109	109,21	25,295	0,000	c>a, d>a e>a, c>b d>b, e>b
	b)6-10 yıl	92	105,34			
	c)11-15 yıl	9	192,67			
	d)16-20yıl	16	148,94			
	e)20 yıl ve üzeri	3	207,83			

p<0,05

Tablo 2' ye göre araştırmada yer alan öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin tüm alt boyutlarında, araştırma grubunun görevde olduğunuz süre (yıl) değişkenine göre sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (p<0,05). Bu farklılıkları belirlemek amacıyla tüm alt boyutlarda tüm değişkenleri ikili olarak değerlendirildiğinde, sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik alt boyutunda 11-15 yıl, 16-20 yıl ve 20 sene üzerinde çalışma süresi olan bireylerin 1-5 yıl arası ve 6-10 yıl arasındaki bireylerin sıra ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur (X₂: 27,401, p<0,05), Öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik alt boyutunda 11-15 yıl ve 20 yıl üzeri çalışma süresi olan bireylerin 1-5 yıl arası ve 6-10 yıl arasındaki bireylerin

sıra ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. (X_2 : 21,978, $p < 0,05$), Stratejilerine yönelik öz beceri alt boyutunda 11-15 yıl, 16-20 yıl ve 20 yıl üzerinde çalışmış olan bireylerin 1-5 yıl arası ve 6-10 yıl arasındaki bireylerin sıra ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gözlenmiştir (X_2 : 25,295, $p < 0,05$).

Tablo 3. Araştırma Grubunun Covid-19 Salgını Sürecinde Öz Güveniniz Etkilendi Mi? Soru Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

Covid-19 salgını sürecinde öz güveniniz etkilendi mi?	N	Sıra Ortalama	Sıra Toplamı	U	p	
Sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik	Evet	185	108,59	20088,5	2883,5	0,003
	Hayır	44	141,97	6246,5		
Öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik	Evet	185	108,63	20097	2892	0,003
	Hayır	44	141,77	6238		
Öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik	Evet	185	108,33	20041	2836	0,002
	Hayır	44	143,05	6294		

$p < 0,05$

Tablo 3'e göre araştırmada yer alan öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin tüm alt boyutlarında, araştırma grubunun koronavirüs sürecinde öz güveniniz etkilendi mi? soru değişkenine göre sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Tablo 4. Araştırma Grubunun Covid-19 Virüsü Bulaşan Kişiyile Temas Ettiniz Mi? Soru Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

Covid-19 virüsü bulaşan kişiyile temas ettiniz mi?	N	Sıra Ortalama	Sıra Toplamı	U	p	
Sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik	Evet	53	130,53	6918	3841	0,051
	Hayır	176	110,32	19417		
Öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik	Evet	53	134,47	7127	3632	0,015
	Hayır	176	109,14	19208		
Öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik	Evet	53	135,48	7180,5	3578,5	0,01
	Hayır	176	108,83	19154,5		

$p < 0,05$

Tablo 4' de araştırmaya katılan öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin tüm alt boyutlarında, araştırma grubunun koronavirüs bulaşan kişiyile temas ettiniz mi? soru değişkenine göre, sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik puanı sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p > 0,05$). Öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik ve öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik puanlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Tablo 5. Araştırma Grubunun Covid-19 Virüsü Bulaştı mı? Soru Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

Covid-19 virüsü bulaştı mı?		N	Sıra Ortalama	Sıra Toplamı	U	p
Sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik	Evet	23	138,96	3196	1818	0,067
	Hayır	206	112,33	23139		
Öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik	Evet	23	146,41	3367,5	1646,5	0,016
	Hayır	206	111,49	22967,5		
Öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik	Evet	23	143,78	3307	1707	0,028
	Hayır	206	111,79	23028		

p<0,05

Tablo 5'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin tüm alt boyutlarında, araştırma grubunun covid-19 virüsü bulaştı mı? soru değişkenine göre sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür (p<0,05). Bu farklılıklar; Öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik (U: 1646,500, p<0,05) ve öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik (U: 1707,000, p<0,05).

Tablo 6. Araştırma Grubunun Covid-19 Salgını Sürecinde Öğrencilerle İletişime Geçmekte Zorluk Yaşıyor Musunuz? Soru Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

Covid-19 salgını sürecinde öğrencilerle iletişime geçmekte zorluk yaşıyor musunuz?		N	Sıra Ortalama	Sıra Toplamı	U	p
Sınıf Yönetimine Yönelik Öz Yeterlik	Evet	211	113,73	23996	1630	0,318
	Hayır	18	129,94	2339		
Öğrenci Katılımına Yönelik Öz Yeterlik	Evet	211	111,78	23585	1219	0,012
	Hayır	18	152,78	2750		
Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz Yeterlik	Evet	211	113,23	23892,5	1526,5	0,167
	Hayır	18	135,69	2442,5		

p<0,05

Tablo 6'da araştırmaya katılan öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin tüm alt boyutlarında, araştırma grubunun coronavirus salgını sürecinde öğrencilerle iletişime geçmekte zorluk yaşıyor musunuz? soru değişkenine göre sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür (p<0,05). Bu farklılık; öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik (U: 1219,000, p<0,05).

TARTIŞMA

Covid-19 salgını sürecinde devlet ve özel eğitim kurumlarında görev alan beden eğitimi ve spor öğretmeni öz beceri düzeylerinin farklı parametreler göz önünde bulundurularak araştırmak amacıyla yapılan bu çalışmanın sonuçları aşağıda ilgili yazın incelenerek tartışılmıştır.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni öz beceri seviyeleri değerlendirildiği bu araştırmada Covid-19 süreciyle öz beceri düzeylerinin ortalama 6,15 puan değerinde olduğu tablo 1'de görülmektedir. Bu sonuca göre beden eğitimi öğretmenlerinin Covid-19 sürecinde öz beceri düzeylerinin oldukça yeterli olduğu söylenebilir. Yılmaz ve ark. (2010)²⁶ tarafından yapılan araştırmanın sonucunda ise beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görmüş olduğu eğitim, tecrübe ve bilgisiyile kendilerini beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak oldukça yeterli gördükleri tespit edilmiştir. Bu kapsamda beden eğitimi ve spor alanında faaliyet gösteren beden eğitimi ve spor öğretmenliği, antrenörlük eğitimi, spor

yöneticiliği gibi bölümlere özel yetenek sınavıyla öğrenciler alınmaktadır. Buna göre bu bölümlerde eğitim görmek isteyen bireylerin geçmişte sporla ilgilerinin olduğu ve faaliyette bulunma olasılıklarının yüksek olduğundan öz beceri düzeyleri göreve başladıklarında belli bir düzeye ulaşmıştır. Ayrıca beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin beden eğitimi alanında sürekli olarak uğraşmaları ve mesleğe yönelik bir takım eğitim faaliyetlerine katıldığı ve öğrencilerle okul sporlarında yer aldığı için öz beceri düzeylerinin yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Çalışmamızı destekleyen bir başka araştırmada beden eğitimi öğretmen adaylarının, bilimsel öz beceri ölçeğinin puan ortalamasının 20.92 olduğü görülmüştür. Ölçeğin Yılmaz ve ark. (2007)²⁷ tarafından Türkçeye uyarlanan araştırmasında; öğrencilerin akademik öz beceri ölçeği puanlarının ortalaması 20.43 olarak belirlenmiştir. Bu puan araştırmacılar aracılığıyla yüksek seviye olarak tespit edilmiştir. Bu tespite istinaden; beden eğitimi öğretmeni adaylarının, bilimsel öz beceri seviyelerinin yüksek olduğü görülmüştür²⁸. Yapılan başka bir araştırmada ise Kurnaz ve Serçemeli, (2020)²⁹ Covid-19 salgının devam ettiği bu zaman diliminde muhasebe bölümündeki akademisyenlerin online eğitim dönemiyle alakalı öz becerinin araştırıldığı çalışmada muhasebe bölümündeki akademisyenlere üniversitelerde yer alan uzaktan eğitim çalışma merkezi vasıtasıyla eğitimlerin işlendiği, teknik anlamda gerekli yönlendirmelerin yapıldığı ve uzaktan eğitimi etkili kullanmaya yönelik öz becerilerinin yüksek olduğü belirlenmiştir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ise Covid-19 salgını zaman diliminde uzaktan eğitim yapabilmek için farklı materyal yöntem ve tekniklerden yararlandıkları göz önünde bulundurularak öz beceri düzeyleri ile bahsedilen çalışmadaki öz beceri düzeylerinin yüksek olması ile ilişkilendirerek bu araştırmanın çalışmamızı desteklediği gözlenmektedir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerin öz beceri seviyelerinin tüm alt boyutlarında, araştırma grubunun görevde olduğunuz süre (yıl) değişkenine göre sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmüştür ($p<0,05$). Tschannen-Moran ve ark. (2001)²⁴ tarafından yapılan bir araştırmada öğretmen beceri ile yaş ve kıdem gibi demografik faktörler arasında anlamlı bir ilişki olduğü belirmiştir. İncelemenin sonucunda tecrübeli öğretmenlerin (5 ve üzeri) mesleğe ilk adımı atan öğretmenlere kıyasla daha yüksek düzeyde beceriye sahip olduğü görülmüştür.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerin öz beceri düzeylerinin tüm alt boyutlarında, araştırma grubunun coronavirüs döneminde öz güveniniz etkilendi mi? soru değişkenine göre sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğü görülmüştür ($p<0,05$). Bu farklılıklar; sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik (U: 2883,500, $p<0,05$) öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik (U: 2892,000, $p<0,05$) ve öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik (U: 2836,000, $p<0,05$) alt boyutlarında sıra ortalamalarına bakıldığında hayır cevabı verenlerin lehine olduğü görülmüştür. Covid-19 salgını döneminde, salgının hızlı artması, bireylerin aldığı tüm önlemlere rağmen coronavirüs tüm insanlığı ayırt etmeden insanlar üzerinde farklı etkilere sahiptir. Coronavirüs sağlıklı, spor yapan vb. özelliklere sahip bireylere de bulaştığı zaman enfeksiyonu şiddetli geçirme olasılığı yüksek olduğundan dolayı beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz becerisi etkilenmiş olarak yorumlayabiliriz. Yapılan bir çalışmada ise coronavirüs döneminde öz duyarlık ve ruhsal sağlamlık ile depresyon, anksiyete ve stres arasındaki ilişkinin araştırması sonucunda bireylerinin öz duyarlık, psikolojik sağlamlık, depresyon, anksiyete ve stres seviyelerinin coronavirüs döneminde psikolojik olarak etkilerin seviyelerine göre farklı olup olmadığını test etmek için uygulanan analizler sonucunda, gruplar arasında istatistiksel bakımında anlamlı

farklılıklar bulunduğuna yer verilmiştir³⁰. Bu çalışma birey üzerinde yapılmış olsa bile bir meslek veya bireylerinin ne işle meşgul olmasından ziyade genel anlamda öz güvenlerini etkilediğini gözlenmiştir. Yapılan bu çalışma coronavirüs döneminde beden eğitimi ve spor öğretmenleri arasında öz güven değişkenin istatistiksel olarak farklılık göstermesi ile birlikte öz beceri düzeylerinin de etkilendiğini söylemek mümkündür.

Araştırmamız da yer alan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz beceri seviyeleri tüm alt boyutlarında, araştırma grubunun Covid-19 virüsü bulaşan kişiyle temas ettiniz mi? soru değişkenine göre, sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik puanı sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik ve öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik puanlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p<0,05$). Bu farklılıklar; öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik (U:3632,000, $p<0,05$) ve öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik (U: 3578,500, $p<0,05$) alt boyutlarında sıra ortalamalarına bakıldığında evet cevabı verenlerin lehine olduğu görülmüştür.

Araştırmamız da yer alan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz beceri seviyeleri tüm alt boyutlarında, araştırma grubunun covid-19 virüsü bulaştı mı? soru değişkenine göre sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunduğu tespit edilmiştir. Bu farklılık; öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik (U: 1646,500, $p<0,05$) ve öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik (U: 1707,000, $p<0,05$) alt boyutlarında sıra ortalamalarına bakıldığında evet cevabı verenlerin lehine olduğu görülmüştür. Yapılan bir çalışmada coronavirüse bulaşma endişesi psikolojik durumunu etkilemede, özerklik ve öz kabul boyutu arasında coronavirüs sürecinde endişe genel puanı ile psikolojik iyi olma, çevreye hakim olma, hayatındaki hedefleri ve öz kabul boyutları arasında ilişki olduğu anlaşılmaktadır³¹. Bu durumu şu şekilde yorumlayabiliriz. Dünya'yı etkileyen coronavirüs insanları etkilemekle birlikte virüs bulaşan kişilerin daha çok etkilendiği gözlenmektedir. Yapmış olduğumuz araştırmanın Covid-19 virüsü bulaşma değişkenine göre virüsse yakalanan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz beceri düzeylerinde bir farklılığa da yol açtığı saptanmıştır. Yapılan çalışma, yapmış olduğumuz çalışmamızı destekler niteliktedir.

Araştırma bünyesinde yer alan beden eğitimi ve spor öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin tüm alt boyutlarında, araştırma grubunun coronavirüs döneminde öğrencilerle iletişime geçmekte zorluk yaşıyor musunuz? soru değişkenine göre sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Bu farklılık; öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik (U: 1219,000, $p<0,05$) alt boyutunda sıra ortalamalarına bakıldığında hayır cevabı verenlerin lehine olduğu görülmüştür. Yapılan bir araştırma da çevrimiçi eğitimle öğrencilerin tamamına ulaşmakta zorluk yaşandığı, öğrencilerin hepsinde online eğitim için gerekli materyal sağlama imkânının bulunmadığı ve uzaktan eğitim için gerekli olan birtakım alt yapının kırsal kesimlerde yeterli olmadığı araştırmada yer alan öğretmenler aracılığıyla çokça dile getirilmiştir. Ailelerin ekonomik düzeyleri göz önünde bulundurulduğunda öğrenciler içerisinde farklılık göstermekte olup bu durumda her öğrencinin aynı düzeyde çevrimiçi eğitime katılamamasına yol açmaktadır³². Ülkemizde bilim adamların yapmış oldukları çalışmalarda ise çevrimiçi eğitime ulaşamayan öğrenci miktarı bir hayli fazla olarak gözlenmiş olması sebebiyle öğrencilerin tamamının aynı seviyede yararlanmadığı ve eğitim kalitesinin bu sebepten dolayı azaldığı belirtilmiştir³³. Arık (2020)³⁴ göre Milli Eğitim Bakanlığı aracılığıyla yürütölen her türlü destek ve çabaya rağmen çevrimiçi eğitimde yer alamayan öğrencilerin olduğunu dile

getirmiştir. Karadağ ve Yücel, (2020)³⁵ birlikte yapmış oldukları bir çalışmada ise; öğrencilerin %23'ünün çevrimiçi eğitime katılmadığı tespit edilmiştir. Yapılan çalışmalarda çalışmamızı destekler nitelikte olup uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin öğrencilerle iletişim geçme sürecinde farklı nedenlere dayalı zorluklar yaşadığı görülmektedir.

Sonuç olarak coronavirüs döneminde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz beceri seviyelerinin değerlendirildiği bu çalışmada öğretmenlerin öz beceri düzeylerinin ortalama 5.80-7.39 puan değerinde olduğu ve oldukça yeterli öz beceri düzeyine sahip olduğu bulunmuştur.

KAYNAKLAR

1. Kızıloğlu B. (2021). Hemşinlerin kişilik özelliklerinin covid-19 korkusu, iş stresi ve psikolojik sağlık düzeylerine etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Erzurum.
2. BBC News Türkçe. (2021). Koronavirüs: Türkiye'de hangi ilde, ne tür tedbirler uygulanıyor? <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-52663160>. [Erişim Tarihi: 20.05.2021].
3. Ahorsu DK., Lin C-Y., Imani V., Saffari M., Griffiths MD., Pakpour AH. (2020). The fear of covid-19 scale: development and initial validation. *International Journal of Mental Health and Addiction*. 1-9.
4. Telli SG., Altun D. (2020) Koronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*. 3(1), 25-34.
5. Altıparmak M., Kapıdere M., Kurt İD. (2011). E-öğrenme ve uzaktan eğitimde açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri. *Akademik Bilişim'11 - XIII. Akademik Bilişim Konferansı*. 319-327, Malatya. Türkiye.
6. Solak Hİ., Ütebay G., Yalçın B. (2020) Uzaktan eğitim öğrencilerinin basılı ve dijital ortamdaki sınav başarılarının karşılaştırılması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*. 6(1), 41-52.
7. Lau J., Yang B., Dasgupta R. (2020). Will the coronavirus make online education go viral?. <https://www.timeshighereducation.com/features/will-coronavirus-make-online-education-go-viral>. [Erişim Tarihi: 05.09.2021].
8. Yıldız E., Seferoğlu S. (2020). Uzaktan eğitim öğrencilerinin çevrim içi teknolojilere yönelik öz-yeterlilik algılarının incelenmesi. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 18(1), 33-46.
9. Akmansoy V. (2012) Kaos teorisi ve eğitime yansımaları. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Burdur.
10. Karadüz A., Sayın H. (2015) Öğretmenlerin derslerindeki konuşma edimlerinin öğrencileriyle iletişimlerine etkisi. *Electronic Turkish Studies*. 10(11), 883-908.
11. Baker JD. (2004). An investigation of relationships among instructor immediacy and affective and cognitive learning in the online classroom. *The Internet and Higher Education*. 7(1), 1-13.
12. Cabı E. (2018). Teaching computer literacy via distance education: Experiences of the instructors. *Başkent University Journal of Education*. 5(1), 61-68.
13. Sae-Khow J. (2014). Developing of Indicators of an E-Learning Benchmarking Model for Higher Education Institutions. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*. 13(2), 35-43.

14. Yılmazsoy B., Özdiñ F., Kahraman M. (2018). Sanal sınıf ortamındaki sınıf yönetimine yönelik öğrenci görüşlerinin incelenmesi. *Trakya Journal of Education*. 8(3), 513-525.
15. Sprague D., Kopfman K., Dorsey SL. (1998). Faculty development in the integration of technology in teacher education courses. *Journal of Computing in Teacher Education*. 14(2), 24-28.
16. Demir Ö., Yurdugül H. (2015). The examination of prospective teachers' information and communication technology usage and online communication self-efficacy levels in Turkey. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 17(6), 371-377.
17. Ertmer PA. (2005). Teacher pedagogical beliefs: The final frontier in our quest for technology integration. *Educational Technology Research and Development*. 53(4), 25-39.
18. Kagan DM. (1992). Implications of research on teacher belief. *Educational Psychologist*. 27(1), 65-90.
19. Kim C., Kim MK., Lee C., Spector M., Demeester K. (2013). Teacher beliefs and technology integration. *Teaching and Teacher Education*. 29, 76-85.
20. Ottenbreit-Leftwich AT., Glazewski K.D., Newby TJ., Ertmer PA. (2010). Teacher value beliefs associated with using technology: Addressing professional and student needs. *Computers ve Education*. 55, 1321-1355.
21. Woodcock S., Sisco A., Eady M. (2015). The learning experience: Training teachers using online synchronous environments. *Journal of Educational Research and Practice*. 5(1), 21-34.
22. Can E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye'de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*. 6(2), 11-53.
23. Hung ML. (2016). Teacher readiness for online learning: Scale development and teacher perceptions. *Computers ve Education*. 94, 120-133.
24. Tschannen-Moran M., Hoy AW. (2001). Teacher efficacy: Capturing an elusive construct. *Teaching and Teacher Education*. 17(7), 783-805.
25. Çapa Y., Çakiroğlu J., Sarıkaya H. (2005). The development and validation of a Turkish version of teachers' sense of efficacy scale. *Education and Science*. 30(137), 74-81.
26. Yılmaz G., Yılmaz B., Türk N. (2010) Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleklerine ilişkin öz yeterlik düzeylerinin incelenmesi (Nevşehir ili örneği). *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*. 12(2), 85-90.
27. Yılmaz M., Gürçay D., Ekici G. (2007). Akademik özyeterlik ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 33, 253-259.
28. Eroğlu O., Yıldırım Y. (2018). Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının akademik öz-yeterlik düzeylerinin belirlenmesi. *Türkiye Spor Bilimleri Dergisi*. 2(2), 67-73.
29. Kurnaz E., Serçemeli M. (2020). Covid-19 pandemi döneminde akademisyenlerin uzaktan eğitim ve muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*. 2(3), 262-288.
30. Öner SN. (2021). Covid-19 sürecinde öz duyarlık ve psikolojik sağlamlık ile depresyon, anksiyete, stres arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.*
31. Serbest E. (2021). Amatör futbolcuların yeni tip koronavirüse yakalanma kaygıları ile psikolojik iyi olma düzeylerinin değerlendirilmesi (İstanbul örneği). *Yüksek Lisans Tezi, Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü. İstanbul.*

32. Bennett R., Uink, B., Cross S. (2020). Beyond the Social: Cumulative implications of COVID-19 for first nations university students in Australia. *Social Sciences & Humanities Open*. 2(1), 1-5.
33. Yılmaz E., Güner B., Mutlu H., Doğanay G., Yılmaz D. (2020). Veli algısına göre pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinin niteliği. Palet Yayınları. Konya.
34. Arık BM. (2020). Türkiye’de koronavirüsün eğitime etkileri-I. Eğitim Reformu Girişimi. <https://www.egitimreformugirisimi.org/turkiyede-koronavirusun-egitime-etkileri-i>. [Erişim Tarihi:08.09.2021].
35. Karadağ E., Yücel C. (2020). Yeni tip Koronavirüs pandemisi döneminde üniversitelerde uzaktan eğitim: Lisans öğrencileri kapsamında bir değerlendirme çalışması. *Yükseköğretim Dergisi*. 10(2),181-192.

